Åttonde söndagen efter Trefaldighet, 2019-08-11 i S:t Peter
Predikan av Solveig Högberg

Andlig klarsyn

Ords 7:1-3
1 Kor 3:10-15
Matt 7:22-29

När mina barn var små så hände det ibland att de i kyrkan fick vara med och sjunga en sång som inspirerats att dagens bibelberättelse.

”Bygg inte hus på en sandig strand, bygg inte hus på grus.
Kanske verkar det okej, men en dag du ångrar dig,
Du måste bygga huset en gång till.
Du måste bygga huset på en stadig grund som inte rubbar sig.
Så när stormen piskar har du frid i huset ändå.”

En väldigt enkel beskrivning av det som Jesus undervisar om.
Men ändå ett evangelium som sjöngs in i de unga och som, på olika sätt, fastnade, när man fick sjunga och göra rörelser till.

Berättelsen om den kloka och den oförståndiga mannen är insatt i ett sammanhang när Jesus berättar om hur vi ska leva som kristna, hur vi ska handla och hur vi ska bete oss mot varandra.
Alltså det som vi kallar Bergspredikan det som är Jesu längsta tal.

Temat för den här söndagen är ”Andlig klarsyn” och man kan ju undra vad det har med husbygge att göra.

Jesus berättar om de två husbyggarna när han försöker förklara hur det ska gå till, en gång, vid tidens slut. Då kommer det att uppenbara sig på vilken grund vi har byggt. Då finns ingen möjlighet att bygga om vårt hus.
Det är den bistra sanningen.

Men evangeliet, NÅDEN, är att fram till den dagen så har vi alla möjligheter.
”Leta inte efter genvägar till Gud. Marknaden svämmar över av bergsäkra, enkla recept på framgång som man kan tillämpa när man har tid över. Gå inte på det, hur populära de än är. Vägen till livet – till Gud – är jobbig, och man måste alltid akta sig för att inte förlora den ur sikte.” (The Message)

Jesus uppmanar oss att inte falla för dem eller det som låter mycket och bra, frågan är hur de lever, frågan är vad det ger för resultat.

Jesus uppmanar oss också att inte heller lita på oss själva, att vi kan lösenordet, att vi kan formulera oss riktigt.
Det hjälper oss inte att säga: ”Herre, Herre” den dag vi står inför Gud. Då handlar det om det som finns bakom orden.

Att ha andlig klarsyn handlar alltså om att avslöja både andra och inte minst sig själv.

Jesus säger vidare i dagens berättelse i tolkning av Eugene Peterson i the Message:
”Det jag berättar för er är inte något tillägg till livet, inte lite snickarglädje på livets bygge. Det är själva grund för bygget, en god grund att bygga livet på. Om du lever som jag säger är du en klok snickare som bygger sitt hus på det fasta berget. Regnet kan ösa ner, floden svämma över, stormen rasa – men huset står fast på berggrunden.
Men om det jag säger går in genom ena örat och ut genom det andra, om du inte omsätter det i praktiken, då är du som en dum snickare som bygger sitt hus på åkanten. När regnet faller, floden svämmar över och stormen river, då rasar det som ett korthus.”

Låt oss nu tänka lite vidare kring de två husbyggarna och göra det utifrån det som är Bergspredikans syfte: att undervisa oss om hur vi ska leva som kristna.

För att tolka Bergspredikan och hela Bibelns budskap tar vi hjälp av det dubbla kärleksbudet.
Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv.

Utifrån det perspektivet kan vi verkligen se att Bibelordet har med våra egna liv att göra, det handlar om hur vi älskar Gud och medmänniskan, men också oss själva.

Så länge livet går sin gilla gång så kan vi inte se någon skillnad på de två husen. De står där och är användbara. Men när det börjar blåsa och regnet kommer då visar det sig vad som håller och vad som rasar samman.

Om vi tänker att husen representerar människors liv så kan vi konstatera att när allt är lugnt och det fungerar som det ska så är det lätt att bara se det yttre, då kan det finnas mycket som ser väldigt bra ut. Men annorlunda blir det när livets kriser möter, när vi mister kontrollen. Då finns det stor risk att det ”fina” bygget rasar samman.

Som vanligt blir berättelserna som Jesus berättar väldigt närgångna och utmanande och vi får med allvar fråga oss hur vårt husbygge ser ut?
NÅDEN är att det ännu är tid för grundförstärkning, eller att till och med bygga om hela huset med en annan grund om det behövs. Det är att älska sig själv.

För att Gud älskar oss och ger oss den möjligheten och för att vi älskar Gud så får vi också älska våra medmänniskor.

Vad gör vi när vi upptäcker att grannens hus rasat samman, när det stormar i våra medmänniskors liv?

Jag tänker mig en ganska spännande och utmanande fortsättning på Jesus berättelse.
Jag tänker mig att mannen vars hus har rasat blir inbjuden till mannen som byggt ett stabilt hus, så står de där tillsammans och ser på regnet och stormen och ser hur huset rasar.

Den kloka mannen har öppnat sitt hem för en som behöver hjälp. Kanske stod han där i sitt trygga hus och såg på när stormen ödelade grannens hus.
Lyckligtvis nöjde sig inte den kloke mannen då med att stå och se på.
Den kloke mannen såg förtvivlan och sorgen hos den oförståndige mannen.
Han såg en man som hade mist allt och i sin bottenlösa sorg satt och såg på ruinen efter sitt hus, utan att veta vad han skulle göra.

Den kloka mannen trotsade stormen och gick till den oförståndige mannen och sträckte ut sin hand till hjälp.

Strängt taget hade han inte behövt göra någonting, men något, *Någon*, drev honom att göra det han kunde för den oförståndige mannen.
Han hade kunnat välja att sitt kvar inne i sitt trygga hus och ha det gott.
Han hade också, när han såg den oförståndige mannens olycka, för att tänka med dagens förutsättningar, kunna stått och tagit bilder av eller filmat olyckan medan det hände, lagt ut det på sociala medier och fått mycket uppmärksamhet för det.
Han hade kunnat ägna sig åt en god bok eller titta på TV.
Han hade också helt enkelt kunnat dra för gardinerna och stänga olyckan och intrycken ute.

Lyckligtvis prioriterade den kloke mannen nästankärlek och medmänsklighet, i min fortsättning på berättelsen.
Han ser den förtvivlade situationen och gör det bästa han kan tänka sig i det som skett.
Han visar radikal gästfrihet när han öppnar sitt hem för den främmande och oförståndiga mannen.

Frågan till oss, utifrån den här tänkta fortsättningen av Jesu berättelse blir, som vanligt, ganska utmanande:
Vad gör vi när vi ser någon som kanske har gjort oförståndiga val och på grund av dem har det svårt, kanske till och med står på bar backe?
Vad gör vi när vi ser någon som behöver hjälp?

Eller om vi vänder på det:
Är vi tillfreds med att vi själva är så kloka och bra att vi glömmer att se på våra medmänniskor, när vi sitter där i vårt stabila hus, byggda på berggrunden?

I vår värld och vår tid när politiker samlar röster genom att bygga murar mellan människor och lär oss att tala om ”vi och dom”, genom farlig retorik, så kan den här tänkta fortsättningen på Bibelberättelsen få oss att tänka lite extra, tänka ett varv till.

Andlig klarsyn handlar inte om att ha alla svaren, att vara tvärsäker. Andlig klarsyn kan handla om att se att Gud har många sätt att uttrycka sig på, att Gud har många vägar för oss att handla på, att Gud kan tala på olika sätt i olika sammanhang och till olika personer.

Tänk om vi kunde vara som den kloke mannen, tänk om vi kunde lära av honom och hans snabbtänkthet, när han såg vad som hänt.
Tänk om vi kunde vara som den kloke mannen oavsett om problemen är självförvållade eller inte.
Tänk om vi till och med, både bokstavligt och bildlikt kunde öppna vårt hus för dem som behöver det.
Tänk om vi alla kunde visa på denna radikala gästfrihet.

Bergspredikans budskap om medkänsla och kristen livsstil är utmanande.
Frågan är om vi kan leva upp till det?
Nej, det kan vi troligen inte. Men vi kan be om andlig klarsyn och lita på att Guds kärlek och nåd är större än vår egen otillräcklighet.

Kom ihåg:
Det är allvarliga ting Jesus talar om, det är ”inga tillägg eller lite snickarglädje på livets bygge, det är själva grunden för bygget, en god grund att bygga livet på.”

Det vi får söka är andlig klarsyn och det vi får göra är att bygga på Jesu budskap, ”den som hör mina ord och handlar efter dem är som en klok byggmästare”, sa Jesus.

I gyllene regeln som finns i versarna före vår berättelse säger Jesus i Eugene Petersons tolkning:
”Fråga dig vad du skulle vilja att andra människor gjorde för dig, och ta sedan initiativet och gör samma sak för dem.”
Det är sammanfattningen av hela Bibelns budskap.

I inledningen av gudstjänsten sjöng vi:
”Så lev Guds nu. Av Guds nåd får du ta emot var stund ur hans hand. Minns att rätt och frid i vår egen tid ska få spegla Guds kärleks lag.” (820:3b)

Andlig klarsyn handlar om att leva i Guds nu.